

PLATFORMA ZA PRISUSTVO DELEGACIJE CRNE GORE GODIŠNJIM SASTANCIMA MMF-A I SVJETSKE BANKE U WASHINGTONU

6 - 9. oktobar, 2016. godine

Na predstojećim godišnjim sastancima MMF-a i Svjetske Banke, koji se održavaju u Washingtonu D.C. u periodu 6 - 9. oktobar 2016. godine, crnogorska delegacija u sastavu: 1. Guverner CBCG Milojica Dakić, 2. Generalni Direktor za budžet Nikola Vukićević i 3. Viceguverner za finansijsku stabilnost i platni sistem Nikola Fabris će se susresti sa najvišim predstavnicima obje institucije. Najistaknutiji predstavnici Svjetske Banke i Međunarodnog Monetarnog Fonda (MMF) sa kojima će delegacija sresti uključuju Vice-Predsjednika Svjetske Banke za Evropu i Centralnu Aziju Cyrila Muller-a, Direktora IFC-ja za Evropu - Tomasa Telmu, potpredsjednika MMF-a Tao Zhang-a, Direktora Evropskog Odjeljenja MMF-a Paul-a Thomsena.

Najvažnije teme za razgovor sa Svjetskom Bankom se odnose na implementaciju nedavno usvojene Strategije - Partnerskog okvira Svjetske Banke za Crnu Goru 2016 -2020, sa posebnim osvrtoom na pregovore oko dobijanja kredita/garancije DPL/PBG (development policy loan/policy based gurantee) za jačanje otpornosti fiskalnog i finansijskog sektora (uslovljeno prethodnim dokazima o mjerama fiskalne konsolidacije) u iznosu od 90 miliona USD. Na sastancima sa MMF-om osnovni akcenat je stavljen na dobijanje tehničke pomoći vezane za izradu sanacionog plana javnog duga, kao i na izadu makroprudencionog okvira za jačanje finansijske stabilnosti prema preporukama Financial Stabiliy Assesment Report-a koji je Bord MMF za Crnu Goru razmatrao u martu 2016. godine.

1.1 Novi partnerski okvir Svjetske Banke za Crnu Goru 2016-2020 (Country Partnership Framework)

Glavna tema razgovora sa Vicepredsjednikom za Evropu i centralnu Aziju gospodinom Mullerom, Direktorom IFC-a za Evropu Tomasa Telmom, Direktoricom Svjetske banke za Jugoistocnu Evropu – Ellenom Goldstein i njenim velikim timom biće implementacija nedavno usvojenog (16. jun 2016. godine) Partnerskog okvira Svjetske Banke za Crnu Goru za period 2016-2020. Partnerski okvir Svjetske banke je formiran na bazi izuzetno bliske saradnje Vlade Crne Gore i Tima Svjetske banke imajući u obzir sveukupni razvojni cilj Crne Gore da postigne pametni, održivi i inkluzivni rast, a koji je sadržan u tri posebne ali komplementarne strategije: Programu pristupanja EU 2014-2018, Pravcima razvoja Crne Gore 2015-2018 i Programu ekonomskih reformi Crne Gore 2015-2017 (PER).

Partnerski okvir Svjetstke banke za Crnu Goru identifikuje jedanaest oblasti djelovanja (prikazanih u Tabeli 1)

Tabla 1: Sažet pregled prioriteta iz Sistemske dijagnostičke procjene

Povećati otpornost na šokove i volatilnost	Smanjiti nezaposlenost i neaktivnost	Omogućiti razvoj privatnog sektora
Osigurati zdravu fiskalnu politiku	Povećati pristup ekonomskim šansama, uključujući ranjive grupe (mlade, seotsko stanovništvo)	Poboljšati komercijalnu i institucionalnu integraciju sa EU
Osigurati finansijsku stabilnost	Povećati kvalitet ljudskog kapitala, uključujući i osnaženo obrazovanje i sticanje vještina	Poboljšati povezanost i infrastrukturnu integrisanost
Osnažiti sistem socijalne zaštite kao zaštite od šokova	Omogućiti aktiviranje i osnažiti podsticaje za rad	Omogućiti ravnopravne uslove na tržištu proizvoda i rada radi posticanja razvoja privatnog sektora
Obezbijediti se protiv rizika vezanih za životnu sredinu i zaštititi nacionalne resurse		Osnažiti sistem upravljanja, pružanje javnih usluga i vladavinu prava

Partnerski okvir Svjetske banke za Crnu Goru identifikuje investicije u iznosu 250-300 miliona USD u narednih 5 godina u sledeće oblasti (Tabela 2):

Tabela 2: Indikativno kreditiranje od strane IBRD za fiskalne godine 2016-2020

Naziv projekta	Instrument	Planirani iznos (miliona USD)
2016 Fiskalna godina		13
1. Projekat administracije poreskih prihoda	IPF (investicioni kredit)	10
2. MIDAS dodatno finansiranje	IPF(investicioni kredit)	3
2017 Fiskalna godina		100
3. Projekat unapređenja, efikasnosti i kvaliteta zdravstvenog sistema	IPF (investicioni kredit)	10
4. DPL/PBG kredit/garancija za jačanje otpornosti fiskalnog i finansijskog sektora (<i>uslovljeno prethodnim dokazima o mjerama fiskalne konsolidacije</i>)	DPL/PBG (kredit/garancija)	90
2018 Fiskalna godina		90
5. Lokalni ekonomski i održivi razvoj na bazi turizma	IPF(investicioni kredit)	50
6. Osposobljavanje i obrazovanje za sticanje unaprijeđenih vještina	IPF(investicioni kredit)	20
7. Podrška inkluzivnom zapošljavanju	IPF(investicioni kredit)	20
2019 FG		
8. Projekat digitalne ekonomije	IPF(investicioni kredit)	Tek da se odredi
9. Energetska efikasnost 2	IPF(investicioni kredit)	Tek da se odredi

10. MIDAS 2	IPF(investicioni kredit)	Tek da se odredi
2020 FG		
	Tek da se odredi	
UKUPNO		250-300 miliona USD

Kako je navedeno u Partnerskom okviru, IFC i MIGA će podržati i dopuniti napore Banke da podstakne investicije privatnog sektora, naročito u oblastima održivog turizma, infrastrukture i projekata agrobiznisa koji su u vezi sa turizmom, kao i da poboljša pristup finansijskim sredstvima za mikro, mala i srednja preduzeća. IFC predlaže investicije u rasponu od **40 do 80 miliona USD** u toku perioda ostvarivanja Partnerskog okvira, zavisno od tržišnih uslova, raspoloživosti koncesionog finansiranja koje nude neke druge MFI i otvorenosti Vlade i njenog kapaciteta da privuče privatni sektor u infrastrukturne projekte putem JPP. IFC će nastaviti da jača crnogorski finansijski sektor radi poboljšanja pristupa finansijama za MSP i mikropreduzeća u cilju generisanja mogućnosti produktivnog zapošljavanja. IFC će se nadograditi na svoje postojeće angažmane u infrastrukturi i tražiće nove šanse za stimulisanje investicija privatnog sektora u oblasti obnovljive energije, saobraćaja i komunalne infrastrukture kroz direktne investicije i savjetodavne usluge javno-privatnim partnerstvima. IFC će takođe biti spremna da podrži održive projekte u turizmu kao sektoru koji najviše doprinosi zapošljavanju, kao i u sektorima koji su povezani sa njim. IFC će nastaviti da podržava reforme investicionog ambijenta i da pomaže u stvaranju efikasnog i modernizovanog sistema upravljanja carinama koji će biti usklađen sa standardima STO.

1.2. Odobreni projekti Svjetske banke (IBRD, IFC i MIGA) za Crnu Goru od usvajanja Partnerskog okvira za Crnu Goru 2016-2020

Od usvajanja Partnerskog okvira Svjetske banke za Crnu Goru u junu ove godine do danas usvojena su dva projekta, u skladu sa pregledom indikativnog kreditiranja od strane IBRD i IFC-ja za narednu fiskalnu godinu:

1.2.1 Odobreni IFC kredit mikro-finansijskoj instituciji Alter Modus u iznosu 4 miliona Eura za finansiranje mikro i malog biznisa

U avgustu 2016, Međunarodna finansijska korporacija (IFC), članica Grupacije Svjetske banke je odobrila kredit u iznosu od 4 miliona Eura mikrokreditnoj finansijskoj instituciji **Alter Modus**, kako bi poboljšala servisiranje potreba i jačanja pristupa finansijskim izvorima mikro i malim preduzećima u Crnoj Gori.

Ovaj kredit predstavlja dio širih napora IFC-a usmjerenih ka eliminisanju ekstremnog siromaštva i unapređenju opšteg prosperiteta u Crnoj Gori. Njegova svrha je da se manjim biznisima omogući pristup kreditima i ostalim vitalnim instrumentima finansiranja, čime bi im se olakšao razvoj, otvaranje radnih mjesta i stimulisao ekonomski rast. Sredstva koja obezbjeđuje IFC smatraju se ključnim za Crnu Goru u kojoj više od 60% zaposlenih radi u malim preduzećima, a koja pri tome ostvaruju više od 30% nacionalnog izvoza. Dodata vrijednost ovog kredita je i to što IFC daje podršku kroz dugoročno finansiranje koje će omogućiti pristup Alter Modusu za istim, što je rijetkost na mikrokreditnom tržištu Crne Gore.

1.2.2 Dodatno finansiranje MIDAS projekta za razvoj poljoprivrede i kapaciteta u ovom sektoru u iznosu od 3 miliona Eura.

Devetog septembra 2016. godine Svjetska banka je odobrila dodatno finansiranje za projekat jačanja institucionalnog razvoja i poljoprivrede u Crnoj Gori (MIDAS) u iznosu od 3 miliona Eura. MIDAS projekat je jedan od najboljih projekat Svjetske banke u diviziji Evrope i Centralne Azije. Prvobitni MIDAS projekat je odobren 2009. godine u iznosu od 11 miliona Eura, a komplemeniran je sredstvima GEF Granta Svjestke banke u iznosu od 4 miliona Dolara. Do sada raspoređivanje sredstava ide odličnim tokom, raspoređeno je 94% sredstava. Osim direktne finansijske pomoći poljoprivrednicima, kroz ovaj projekat se na sistemski način jača kapacitet ovog sektora kako bi se vrijeme pripremio za EU tržišta i prilagodi pretpostupnim zahtjevima EU.

2.1 Glavne teme za razgovor sa Svjetskom Bankom

Tokom razgovora sa Vicepredsjednikom za Evropu i centralnu Aziju gospodinom Mullerom, Direktoricom Svjetske banke za Jugoistocnu Evropu – Ellenom Goldstein posebno će se obratiti paznja na dobijanje PBG (AAA garancije za jačanje otpornosti fiskalnog i finansijskog sektora (uslovljeno prethodnim dokazima o mjerama fiskalne konsolidacije) na iznos od 90 miliona USD, a koja je planirana za raspravu na Bordu Direktora Svjetske Banke za mart/april 2017. godine. Ovaj projekat bi trebao obezbijediti povoljne uslove finansiranja za narednu budžetsku godinu koristeći AAA kreditni rejting IBRD-a (Svjetstke banke). Ministarstvo finansija je u bliskom kontaktu sa Svjetskom bankom i MMF-om u vezi sa pružanjem tehničke pomoći na izradi plana fisklane konsolidacije (sanacionog plana).

Takođe će se razgovarati i o Projektu poboljšanja efikasnosti i kvaliteta sektora zdravstva (Health System Efficiency and Quality Improvement Project) i Projektu reforme poreskog sistema (Revenue Administration Reform Project) ukupne vrijednosti 20.6 miliona Eura. Ujedno će se raspravljati o budućim koracima vezanim za tehničku pomoć u oblasti usavršavanja platnog sistema.

Tokom razgovora sa IFC-em će se razgovarati o projektima vezanim za Luku Bar, Brodogradilište Bijela, lokalnu infrastrukturu na primorju, EPCG i nadgradnju MIDAS projekta.

2.2 Glavne teme za razgovor sa Međunarodnim Monetarnim Fondom

Na sastancima sa Zamjenikom Izvršne Direktorice Lagard, gospodinom Zhangom, Direktorom Setora za Evropu gospodnom Thomsenom, kao i sa ekspertima Sektora za monetarna i kapitalna tržišta (MCM) i fiskalnu politiku (FAD) glavne teme razgovora će se odnositi na traženje tehničke pomoći u vezi sa kreiranjem sanacionog plana javog duga u petogodišnjem periodu, kao i razvijanje okvira makroprudencionih mjera u okviru CBCG, kojim bi se značajno ojačala finansijska stabilnost Crne Gore.

Sanacioni plan će sadržavati srednjoročne mjere fiskalne konsolidacije, i s tim u vezi Ministarstvo finansija je u bliskim razgovorima sa MMF-om i Svjetskom bankom, koji će kroz analitiku mjera

i učvršćivanje procesa implementacije značajno doprinijeti kredibilitetu plana, posebno sa aspekta perspektive investitora.

U slučaju eurizovanosti koju Crna Gora ima kao svoju monetarnu strategiju makroprudencione mjere predstavljaju neophodne instrumente koji će omogućiti CBCG da promptno reaguje na nepoželjne finansijske cikluse, prevenirajući buduće stvaranje nekvalitetnih kredita i slabljenje aktive banaka.

3.1 Sastav i troškovi delegacije:

Crnogorsku delegaciju će predstavljati:

1. Guverner CBCG Milojica Dakić,
2. Generalni Direktor Direktorata za budžet Nikola Vukićević i
3. Viceguverner za finansijsku stabilnost i platni sistem Nikola Fabris.

Troškove snosi Svjetska banka, na način što će naknadno u budžetu refundirati troškove puta i smještaja za guvernera i zamjenika guvernera zemlje članice.